

Ocenění Mladý ekonom mělo zásadní dopad na naši kariéru

Jak už jsme avizovali v předchozím vydání Bankovníctví, soutěž Mladý ekonom, jíž jsme zároveň také mediálními partnery, slaví letos své 30. výročí. V souvislosti s tím jsme si pro vás ve spolupráci s Českou společností ekonomickou, která soutěž každoročně pořádá, připravili anketu prvních 10 laureátů, kterých jsme se zeptali na následující otázky.

1. Jak zpětně hodnotíte vítězství v soutěži Mladý ekonom a jaký dopad měla tato soutěž na vaši kariéru?

2. Co byste doporučili současným mladým lidem, kteří se chtějí stát úspěšnými ekonomy?

Pavel Kohout

vývojář algoritmů, Algoritmická SICA (laureát 1994 – 1. laureát)

1. Tehdy to pro mě znamenalo velké povzbuzení. Pokud jde o kariéru, již v oné době jsem pracoval pro tehdejší První privatizační fond (později PPF) a jen samotná účast v soutěži mě přesvědčila, že stojí za to zabývat se teorií i jako neakademik, člověk z finanční praxe. Aplikace ekonomických a finančních teorií v praxi mě vždy zajímala, věnuji se tomuto tématu dodnes.

2. Nevím, jestli jsem kompetentní k udílení všeobecně moudrých rad. Mimochodem nejsem vlastně ekonom, ale finanční praktik. Nikdy jsem neusiloval o akademickou kariéru. Nicméně nemám problémy se podělit o to, co fungovalo v mém případě.

V první řadě se naučte programovat. Nikdy jsem neměl pocit, že něčemu rozumím, dokud jsem si to vlastnoručně nenaprogramoval. Model, v němž znám každý řádek kódu, je model, který chápu. Člověk se samozřejmě nikdy úplně nevyhne používání různých „černých skřínek“, zejména dnes, v době rozmachu umělé inteligence. Ale umět programovat by mělo patřit k ekonomickému řemeslu. Dnes, kdy existují tak silné nástroje jako Python nebo Julia, je programování radost. A když máte asistenta v podobě ChatGPT, to jde mnohem rychleji než kdysi v dobách listování manuály o stovkách stránek.

Za druhé je dobré znát mainstreamovou teorii z učebnic a z odborných publikací – ovšem současně musím dodat, že není vždy dobré těmto teoriím slepě věřit. Své největší chyby

jsem se dopustil v roce 2000, kdy jsem příliš věřil hypotéze efektivních trhů. Dodnes na to musím myslet.

Za třetí profesor Tyler Cowen (kterého nepochybně znáte z MarginalRevolution.com) sice tvrdí, že na všechno lze najít nějaký „paper“, ale já tomu nevěřím. Nebojte se být originální. V tom úplně nejhorším případě se budete mýlit, ale to se stává i lidem, kteří originální nejsou. Nikdo není neomylný.

Moderní ekonomie je těžká věda, i když to tak na začátku studia nemusí vypadat. Takže buďte trpěliví! Ale je to fascinující obor, který se neustále rozvíjí, a pořád je se čím zabývat: finanční krize, pandemie, návrat inflace atd.

Za čtvrté, pokud studujete nějaké časové řady, zajímejte se o metodiku, jakou byly vytvořeny. Do nejmenších detailů. Pokud máte šedesát let měsíčních hodnot nějaké ekonomické veličiny, pak informace o několika metodických změnách během této doby může mít kritický vliv na pravdivost vaší analýzy. Totéž platí i pro srovnávání stejné veličiny na mezinárodní úrovni. Nezapomínejte na Campbellovo pravidlo (též známé jako Goodhartův zákon): „Čím více je daná statistika používána jako politický cíl, tím více je vystavena riziku politické manipulace.“

Za páté studujte ekonomickou a finanční historii. Téměř vše se již někdy, někde, nějak odehrálo. Mimochodem historie nezačala někdy kolem roku 2000.

Za šesté, mám-li na výběr mezi robustním modelem, který je nepřesný, a mezi přesným a vysoce sofistikovaným modelem, všemi deseti beru ten robustní.

Konečně za sedmé, mějte v pořádku svůj osobní život a buďte velmi opatrní, koho si pustíte do své blízkosti. Největší ztráty vám

hrozí především z důvodů čistě osobních. Chybná ekonomická rozhodnutí jsou v tomto srovnání méně významná.

Jan Frait

víceguvernér, ČNB (laureát 1995)

1. Pro můj profesní a v podstatě i osobní život to byla zásadní událost. Bez ní bych se pravděpodobně nikdy nestal členem bankovní rady ČNB a zůstal bych nejspíše v akademické sféře. Je třeba si uvědomit, že v 90. let existovala velká poptávka po „nových ekonomech“, kteří měli alespoň nějakou znalost „západní“ ekonomie. Vítězství v soutěži vám proto otevíralo dveře k lidem a do institucí. Česká společnost ekonomická měla v té době mnohem blíže k hospodářské politice než dnes – pak se přirozeně začala posunovat směrem ke standardnímu učení společnosti sdružující akademiky. Jsem si ale jist, že získat ocenění v této soutěži je i dnes nesmírně cenné.

2. Já jsem se stal ekonomem v 90. letech, což je z dnešního pohledu unikátní a neopakovatelná doba. Takže se necítím být úplně tím nejpovolnějším pro tvorbu doporučení v dnešní době. Ale pořád platí jedno – když se ekonomii začnete věnovat naplno a s vášní pro určitou oblast, nebudete toho litovat.

Martin Sommer

Vedoucí divize vnějších hospodářských politik, Mezinárodní měnový fond (laureát 1995)

1. Vítězství bylo velmi cenné a následně mi pomohlo s přihláškami na studium v zahraničí.

Takže tato soutěž byla pro mě začátek něčeho úplně nového.

2. Moderní ekonomie je těžká věda, i když to tak na začátku studia nemusí vypadat. Takže budete trpěliví! Ale je to fascinující obor, který se neustále rozvíjí, a pořád je se čím zabývat: finanční krize, pandemie, návrat inflace atd. Zajímejte se o různé ekonomické oblasti, v nějaký okamžik přijde tlak na to, abyste se specializovali, ale je důležité se nezaměřovat příliš úzce. Také se nenechte polapit v matematických modelech – musíte je znát, ale jako vždycky mají svoje meze. A také se smiřte s tím, že ne každá ekonomická otázka bude mít jasnou odpověď. Ekonomie může být někdy frustrující, ale nikdy není nudná.

Luboš Komárek

ředitel odboru sekce
měnové, ČNB
(laureát 1997)

1. Byl to zásadní milník v mé profesní kariéře a možná i v osobním životě, opravdu! Hned při předávání diplomu pro vítěze tehdejší prezidentem ČSE Pavlem Kysilkou, pověřeným guvernérem ČNB, jsem dostal jako juniorní ekonom ČNB od pana Kysilky nabídku k účasti na jeho měnověpolitických poradách. Stál jsem tak u zrodu rychlého přechodu na inflační cílení v ČNB v předvánočním období turbulentního roku 1997 nebo u prvních tzv. situačních zpráv sloužících pro měnověpolitické rozhodování. Následně mi titul „Mladý ekonom“ pomohl k odstartování mé akademické kariéry, která započala výukou předmětu „Makroekonomie otevřené ekonomiky“ na VŠE v Praze. Posléze dané vítězství jistě připsalo nějaké kladné body v soutěži o „Chevening scholarship“ pro studium ve Velké Británii, které financovala britská vláda, a já jej v roce 1999 vyhrál. Měl jsem tak možnost studovat na prestižní britské University of Warwick, což byla jedinečná zkušenost! Po návratu do ČNB mi jistě výše uvedené úspěchy pomohly k nabídce pozice poradce člena bankovní rady ČNB Jana Fraita, který byl zároveň na počátku 90. let mým vysokoškolským pedagogem a školitelem mé disertační práce. Následně jsem byl nominován do redakční rady časopisu Czech Journal of Economics and Finance, zvolen viceprezidentem a poté prezidentem České společnosti ekonomické atd. Posléze jsem habilitoval a získal profesuru v oboru ekonomie, přednášel na dalších univerzitách včetně mé současné mateřské Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy, dostal nabídku řídit odbor vnějších ekonomických vztahů v ČNB a následně se stát náměstkem v klíčové měnové sekci. A jak jsem zmínil v úvodu, nebýt mého vítězství v soutěži

Mladý ekonom, tak bych zřejmě nedostal příležitost vystoupit na podzim roku 1998 na semináři ČSE k oblasti reálných měnových kurzů (spolu s věhlasným Františkem Vencovským), kde jsem se seznámil se svou ženou Zlatou, a neměl bych tak posléze dvě šikovné dcery Julii a Ester :-)

Marek Mora

náměstek ministra
financí ČR
(laureát 1998)

1. Z vítězství v soutěži Mladý ekonom roku 1998 jsem měl pochopitelně radost. Viděno zpětně je mi jasné, že úroveň mého textu je nesrovnatelná s úrovní dnešní. Faktorem, který mne pravděpodobně posunul mezi vítěze, bylo jednak téma (již tehdy politicky relevantní důchodové reformy) a jednak to, že jsem text napsal v angličtině, což ještě tehdy nebylo zcela běžné. Myslím, že mi titul Mladý ekonom pomohl i v kariéře. Byl jsem na to při různých vstupních pohovorech dotazován a bylo zřejmé, že to bylo bonus.

2. Doporučuji jim, aby se snažili čerpat informace a učili se z různých zdrojů (tj. nejen z českých učebnic a skript), a zejména, aby četli v anglickém jazyce. Dobrý ekonom by měl znát nejen teorii a kvantitativní metody, ale měl by mít i dobrou znalost politických, institucionálních a právních souvislostí.

Viktor Kotlán

Director Group Balance
Sheet Management,
Česká spořitelna
(laureát 1998)

1. Soutěž Mladý ekonom roku vnímám zcela vážně jako zásadní příspěvek ČSE k rozvoji ekonomie u nás. Umístění v soutěži pro začínajícího ekonomu znamená nejen první „zářez“ v profesním životopise, ale především nakopnutí sebevědomí pro další pracovní úsilí. Přesně toto se stalo v mém případě a myslím, že umístění v soutěži mi kariéru výrazně ovlivnilo, byť nepřímo.

2. Stejně jako u ostatních povolání bych rád hledal průnik mezi tím, co mne baví, v čem mám komparativní výhodu oproti ostatním a kde můžu udělat smysluplnou „díru do světa“. Snadno se to řekne, ale většině dospělých trvá toto hledání desítky let. Proto není špatné s ním začít včas.

Mojmír Hampl

předseda Národní
rozpočtové rady
(laureát 1999)

1. Je to už řadu let zpátky, ale samozřejmě si pamatuji ten pocit uspokojení a nadšení, že se má práce někomu líbila. Byla totiž věnována metodologii ekonomické vědy, což je spíše okrajové téma. Dmul jsem se pýchou, když na semináři České společnosti ekonomické uváděl mou práci tehdejší viceguvernéř ČNB Zdeněk Tůma, můj následný letitý kolega z bankovní rady, bankovní titán a člověk, kterého uznávám a mám ho rád. A samozřejmě jsem byl rád, že práci otiskla má oblíbená Politická ekonomie. Prostě samá radost. Jinak soutěže jsem se účastnil na výzvu některých svých učitelů už o rok dříve a byl jsem na stupních vítězů, ale lepší byl tehdy Marek Mora, kterého jsem právě při této soutěži poprvé potkal a dodnes s ním udržuji čilý pracovní i osobní kontakt. Takže i k tomu byla soutěž vlastně dobrá.

2. Já to měl jednoduché, protože jsem makro chtěl studovat už na střední škole, takže neumím moc radit těm, kteří si nejsou jistí, co chtějí v životě dělat. Mně dal život luxus neřešit to, bylo to automaticky vyřešeno. Ale pokud mohu motivovat, tak jednoduše tím, že není nic praktičtějšího než dobrá teorie, jak říkal Kurt Lewin. A ekonomická věda nabízí řadu takových teorií, a hlavně i kus normálního morálního uvažování: za všechno se musí platit, vždy je něco za něco. To není jen ekonomický výmysl, ale dobré vodítko pro běžný život.

Daniel Štátný

docent v oboru
ekonomie; katedra
ekonomie, FSE UJEP
(laureát 2000)

1. Vítězství bylo pro mne vlastně velkým překvapením a nebýt Milana Žáka, tehdy mého mentora (jak bychom dnes řekli), který mne k účasti motivoval, nikdy by k němu nedošlo. Určitě jsem proto měl z něho velkou radost. Zkoumat dopad na mou kariéru je samozřejmě spíše úsměvnou spekulací, ale mám-li se k ní uchýlit, myslím, že byla spíše faktorem vnitřní motivace a sebedůvěry, který pracoval ve prospěch mého setrvání v akademii. (V alternativním světě, v němž bych ocenění nedostal, bych s větší pravděpodobností akademii

opustil.) Externí efekt toho ocenění, tedy jeho umístění do mého životopisu, byl sám o sobě asi slabší a nemám pocit, že by mi to v kariéře nějaké dveře vysloveně otevřelo anebo že by to zvýšilo zájem o mou osobu (pomínu-li samozřejmě přímo tuto anketu :)

2. Jedná-li se o doporučení pro to, aby se ekonomy stali, pak je odpověď asi vcelku banální. Mladí lidé dnes mají nesrovnatelně lepší přístup ke všem informacím, než jsme měli my (stejně jako my jsme byli v lepší situaci než generace studentů před námi), a z toho plyne, že je jednodušší než kdykoliv předtím se do jakékoliv oblasti – včetně ekonomie – ponořit a propadnout jí. Chtějí-li se stát ekonomy jen faktickým vzděláním, stačí (kromě přístupu k internetu) evidentně jen chtít. Plánují-li i formální potvrzení takového vzdělání například absolvováním vysoké školy, i to je stále jednodušší, přestože mohou o lokálně vzácná místa na školách soupeřit s jinými uchazeči.

Jedná-li se však o doporučení, co pak s ekonomickým vzděláním dělat, je odpověď méně zřejmá a nejspíše je prostě otázkou vkusu. Osobně mám pocit, že by se ekonomové neměli tolik uzavírat do svých naprosto akademických diskusí a že jejich kolektivní misí by mělo být zvýšení ekonomické gramotnosti ve společnosti. Možná jde o profesní deformaci, ale mám dojem, že prakticky všechny problémy tohoto světa jsou vyloženy společenského původu a lze je nějak spojit s ignorancí ekonomických principů. A v takovém světě je pak potenciál ekonomické osvěty obrovský a řekl bych že větší, než je potenciál nového ekonomického poznání. Mladým lidem, budoucím ekonomům, bych tak doporučil, aby toto neztráceli ze zřetele.

Helena Horská

hlavní ekonomka,
Raiffeisenbank
(laureátka 2001)

1. Titul Mladý ekonom má jednu nezpochybnitelnou hodnotu – nikdy nezestárne a vy s ním. Získáte právo i na prahu padesátky se odvolávat na titul Mladý ekonom, nebo je-li libo Mladá ekonomka. Kromě toho, že nestárne, bude ozdobou ve vašem CV a klíčem k zajímavým pracovním příležitostem. O držitele tohoto ocenění říká, že je schopen/schopna kvalitní a relevantní ekonomické analýzy a publikace. Jsem hrdým nositelem tohoto ocenění, ač do diplomu se vloudila malá chybička – rodné číslo nepatří mně, ale mé jmenovkyni, která se mnou studovala na VŠE.

2. Poznávejte, pochybujte, zkoušejte nové věci/technologie a strach hodte za hlavu. Ekonomie je krásná věda. Stále se vyvíjí a nenechá vás usnout na vavřínech!

Michal Ježek

Senior Fixed Income
Strategist, BNP Paribas
Asset Management
(laureát 2002)

1. Určitě to bylo velké profesní povzbuzení a asi to byl i jeden z faktorů, který mi pomohl získat stipendia na další studia. Do soutěže jsem tehdy poslal svou bakalářskou práci o penzijním systému a můj vděk patří Ondřeji Schneiderovi, který byl jako přední český odborník na tuto problematiku vedoucím mé práce na Institutu ekonomických studií Univerzity Karlovy.

2. Jak kolem sebe mladí lidé mohou asi vidět, na nedostatek praktických ekonomických problémů si nemůžeme stěžovat. Ať už jde o hospodářskou politiku, obchod, či finanční trhy, všude je třeba dobře vyškolených ekonomů, kteří zároveň netrpí nedostatkem zdravého selského rozumu. Základním odrazovým můstkem je podle mě kvalitní univerzitní program, který studenty naučí správně přemýšlet, řešit problémy a zároveň poskytne prostředí, ve kterém si každý může najít, jakým směrem se chce dále ubírat. Inspirace a příležitosti mohou přijít přes spolužáky, pedagogy a také třeba díky spolupráci školy s privátní sférou. Pokud v sobě pak někdo objeví, že je schopen v oboru přidávat vlastní objevy, může z toho vyjít i akademická kariéra.

Pakliže vás zajímají také ostatní laureáti, jejich seznam naleznete na webových stránkách České společnosti ekonomické, popřípadě stačí pouze naskenovat QR kód:

”
Soutěž Mladý ekonom roku vnímám zcela vážně jako zásadní příspěvek ČSE k rozvoji ekonomie u nás. Umístění v soutěži pro začínajícího ekonomu znamená nejen první „zářez“ v profesním životopise, ale především nakopnutí sebevědomí pro další pracovní úsilí.